

Mesi Moti Napano Pol Bivitauiaio Ban Namoneano Lu Nalo Na **TESALONAIKA** **Verialiano Moti**

Tukunuano bulati na niosi nei

Bulukomeli nei Tesalonaika be parinio komeli na tanobuku na Masetonia, napano jo yetano ka Parinio Tubo na Romo nua. Bogo na Pol jalivo yako Vilipae, naio ban yako Tesalonaika berial ioluano vou ea vio na, naruei yimo lu jikario ea vio na. Mia iorou maka vesiou, taara na Israel tealo amilkuei naio. Nalo amijalukua naio bior napano amial ka tomu miroano na maka ave taara na Israel, napano beamu aju amiagago ka kialo ver-loglogiano nalo, amijog ioluano vou napano Pol berialio, ana amonea Yesu.

Naruei taara nalo na Israel nei tinel jer Pol, a amijilario ea vio nei, ana naio ban ea bulukomeli nei Berea. Iorou, naio ba boru yetano Korin, naio mijog verioiano na namoneano nalo na Tesalonaika ea kiano bilbilu Timoti, napano jo mimau bija naio.

Naruei Pol jiri m̄esi nei beamu ba ban namoneano nalo na Tesalonaika ka ridular kialo jidomiano, a ka verial van namoneano nalo na vio na ka naio jo jidomiilo, a Atua jo bijalo. Naio ber siva ban Atua bior napano mijog ka aju amonea Atua kirisikili, a aju tinel miia tomu nalo, a ber kalo ka asidomii bereio kiano bajago novo ea bogo na naio jo bijalo.

Mia naio berdopē kialo vikadeniano nalo napano abika denio, aber mia Yesu rimei bereio tumābe. Nalo ajidom aialio ka toro napano māro beamu be Yesu maka rimei bereio vo, mia mijikia rivokar meuliano napano maka rijikia bisi, ūelina makanio. Mia ajidom ajikia ka mia Yesu rimei bereio ea bogo vaio. Mia Pol ber vatitigio banlo, ber monoka aimāu jaka, ka kialo jidomiano ju jurmaro, a ka aburu kialo jidomiano ju jikili ea Yesu ka aturorea naio vano-o naio mia rimei bereio.

Torogio nalo na niosi nei

Iliano moti 1:1

Pol jaaro kalo bija ber sivaiano ban Atua bior nalo 1:2—3:13

Pol berlogloglo ka Namoneano kiano bajago 4:1-12

Pol berlogloglo ka mia Kristo rimei bereio 4:13—5:11

Pol mila nonovio kiano verloglogiano 5:12-22

Iliano maariano 5:23-28

Iliano na be moti

¹ Kiniou Pol bija Sailas a Timoti, kumemi tolu numisaaro laka ka nuvivitauiia niosi nei riviedu ea kamiu taara na namoneano na ea komeli na Tesalonaika. Kumemi numonea ka kenemiu meuliano nalo aju vatitig ea karamādo Atua bija kiado Tubo Yesu Kristo, naruei kumemi nubolkouo ka tiniememiano a tumāroano to vija kamiu nonovio.

*Pol nalo ajaaro bior viekouoiano novo na kulo
Tesalonaika nalo kialo*

² Nao, bogo nonovio kumemi numitu nubolkouo ban Teta Atua, monoka nuver siva van naio rivior kamiu. ³ Kumemi numitu tiniememi maio ka kamiu ea kenememi volkouano jibe nei, maka nuvijikia tiniememi ribobogia kene-miu moneano, napano kumimāu jikili jakiio, a napano kenemiu tinetiiano, jo miyoyotuba ea kenemiu bajago novo nalo, a napano kenemiu jidomiano tebievi, naio mila kamiu kumitu jikili batitig ea kiado Tubo Yesu Kristo.

⁴ Banalo, kumemi numijikia ruei ka Atua naio maka tinientii ga kamiu, a naio bijauia bulag kamiu bunu ka kamiu kuve kanano riano, ⁵ bior bogo napano kumemi numioliolu nuber liliani-anou vou na bo ka kamiu, naio maka tibe toro kiano iliano kurano, a naio binimei ea kamiu jibe iliano na temi tai na jikili. Sikiliano na Niununo Lu kiano joaio, a naio julio kenemiu iviso rivanvano-o kamiu kumoneaio.

Kumijikia kenememi bajago nalo bogo na numitu bija kamiu, numijog bin laka ka nuvimāuka saba nalo riviniu nina numijikia nuvimāukanio ka rijikia rijai kamiu ka kumonea, ⁶ a iorou, kamiu kuvijevio, kumei tibe ka kenememi natakisoriano nalo, a maka ve tena ga kenememi, mia kumei kuve Tubo kiano natakisoriano nalo. Bekurano ka ver nalo dolu amila burumāra jaleleano ban kamiu a ajian bogokouo laka ban kamiu ka bogo nei, a mia kumila borvorua ka ioluano, naruei Niununo Lu midu kiano burumāra saariano joa kamiu. ⁷ Ea kenemiu bajago

novo nalo na, maka kumisidomii vovaiano nalo, kuvitu kamu ka kuburu mārabo ka namoneano dolu nalo ea tanobuku na Masetonia a Kris.
⁸ Tubo kiano lilianiano vou nabo naio jo jalupo ea kamiu bano, maka ea vio juo nei ga, a ea vio dolu nalo na laka bunu, mila tomu nalo amijog kenemiu viekouoiano ea Atua ruei.

Nina naio bo laka, a vonganei jibe ka ea vio be na nuvan ea bereio, a maka bunu kenememi titai ka nuvijikia nuver kalo, bior ka napano iliano nonovio biedu ea kamiu ruei ba bokar nalo ruei.
⁹ Kumemmi maka bunu nuvitukunu rivan kulo dolu nalo na, mia nalo ajukunu binimei ban kumemi bereio, ajukunu jumābe ka napano kamiu na vio Tesalonaika kuburu kumemmi numitu bija kamiu, a jumābe na kubilig kamiu, kubuku bulag kenemiu tavoru nalo na mārmāro, kumei tibe tomu nalo na Atua na meul riano kiano.
¹⁰ A bija nina, nalo aju ajukunu bunu napano kumitu jikili, kuvitu rorea Atua kenerinio nei, Yesu. Naio riyotuba ka kito bereio, bior napano Atua bitiri lario meul bereio ea nañariano ruei, a mia naio riila riyotuba bogo ve valuo nene, ka naio toko kito ka bogo na tibureiano.

2

*Pol jukunu ka kiano imāuano, bogo napano jo
Tesalonaika*

¹ Banalo, kumemi numijog iliano tai aber numimāu kirivova, mia be tinieku ka kubitilubar ka kenememi yaduiano ea kamiu bar mārati moroano na bo.
² Beamu laka, bogo na numitu

numimāu Vilipai, nalo aju amil bova jibe na ka kumemi ruei, aju amila bulag laka kumemi, a jibe na kumijikia ruei, bogo na numiyotuba ea kamiu, nalo amil ea kumemi laka bereio bunu. A numial ka Atua naio jo mijā kumemi, naruei maka bunu numerou ka vovaiāno, numimāu dolu ka ga ka nuverial kiano lilianiano vou nei van kamiu. ³ Kumemi numioliolu ban kamiu, a nemijikia never ka kiano iliano nalo maka tibe tomu nalo tai na aju aber. Nalo maka ayotuba ea kenememi labeleiano tai ga, ūeli ea kenememi jidomiano va tai, a naio maka ve titai na kumemi nuvilavon nuvatete ka kamiu, maka leleio.

⁴ Maka lele tibe na, a ea bogo nei, kumemi numitibe ka tomu nalo na Atua bitiri bulag kumemi, naio midu kiano lilianiano vou na joa jumememi, ana nubinimei nuberrial kiano iliano riano ban kamiu. Kumemi maka nuvināu ka tomu nalo aial kumemi tumābe, a numisidom ga ka Atua rijikia saaro ka venia na numila, bior naio ga mijikia rivitii venia na joa kiado iviso terakurano. ⁵ Kamiu kumijikia batitigio ka maka numei ka nuvuku iliseseiano ūeli na ilivevaviniano ka kamiu, a Atua mijikia batitigio bunu ka maka tiniememi ka kenemiu saba nalo, ūeli nuvila sibilili kamiu kanio. ⁶ A ea bogo na bunu, maka lele kenememi jidomiano tai ka rila kamiu ūeli tomu dolu nalo kuvidular siememi mave.

⁷ Be riano ka kumemi numaluvo ea kamiu jibe naiagagoano na Kristo kiano, na ūeli memedu ga ka kuvila saba ve miroano ka kuvitikar kumemi, a maka numisidomial saba nalo na. Nubinimei numidomdom ga, numila ka kamiu jibe

nena tai bagan kenerinio domdomu. ⁸ Kumemi numisaaro mēle ka kamiu jibe na, numisidom mēle ka nuververal Atua kiano lilianiano vou na ka kamiu, a numijog numisidom mēlea kamiu, banbano numitumā numijamo ka kenememi meuliano ka nuvijai kenemiu meuliano nalo.

⁹ Banalo, neber jibe na maka nalasibi, bior kumijkia jumābe numinonou ka imāuano nalo na jikili ka jumememi ka bogo na. Kumemi numimāu legiano a bogiano, ka rila bogo na kumemi nuvitu vija kamiu ka nuvioliolu ka lilianiano vou na Atua kiano, maka numila ve temi van kamiu. Kumemi ga numitumā nubitikar kumemi, maka bunu kam tai bereio vitikar kumemi leleio.

¹⁰ Kumemi numisidomii ka ea miremiu, a ea Atua mirano, numijkia nuverial ka ea bogo na numitu iviso ka kamiu na moneano nalo, maka lele titai rivova ka kumemi kenememi meuliano memedu ga, a be lu vatitigio. ¹¹ Peli kamiu kumitu kumisidomii kia ga, napano numila ka kamiu jibe teta tai napano jo mila batitig laka ka rijai vatitig kenerinio nalo kialo meuliano. ¹² Kumemi numila kenemiu iviso nalo melumu bo, nubar iliano nalo na ilivituniano ban kamiu, a numidular kenemiu jidomiano bavin ka monoka kuvila kenemiu meuliano rimei rimemedu rivu ea kiado Atua kiano bajago, na naio naruei bio kamiu ka kumei jouro ea miamoiano na bo ea kiano navenatuboiano.

¹³ Titai dolu bunu nuber siva ban Atua bogo nonovio biorio, naina kenemiu bajago na bogo na lilianiano miyotuba ea kamiu. Kumijog, a maka lele kuvukulario ka kuver toro ga kiano

iliano, a kumitu kubitii kuber be riano, be Atua kiano iliano memedu. Mia kamiu na kumonea, kubetavo ea kenemiu iviso ka mia naio to rimāu ea kenemiu meuliano rivokar banei.

14 Kuruaku a kuviviniuku nalo, nemi-jikia ka iorou ka kumonea, maka vesiou tomu nalo na kenemiu vio bereio ga ajumolu amila bova ban kamiu, kubiviuo bogokouo laka. Jibe na bova, a ea vio nei kuvitu kuviel ea mārabo na ga moneano na Yesu Kristo kiano nalo na ea Atua kiano yimo lu nalo na ea tanobuku na Yutea nalo amiel ea nua ruei. Nalo bunu, bogo na amoneao, ana kulo Ju nalo aju amila bulaglo toru laka! **15** A bajago na, Ju nalo aju amila nua ruei binimei. Beamu, maka asidom naverialiano nalo, a iorou, nalo naruei amila amuebin kiado Tubo Yesu māro, a nalo bunu ga na aju amijil kumemi bogo miroano ruei. Saba nalo na aju amila na, Atua maka tiniene saaro kalo leleio, ka nalo aju amilkuei bogo nonovio ga. **16** Kumemi numitu numioliolu ka lillianiano vou na ban tomu nalo dolu na maka ave Ju, be iakurano ka be bogo ka ajikia ala vatitigio kialo meuliano, a Ju nalo nene aju amila vonvon ka atukovio ga ka kumemi, maka asidom ka nuverial kalo.

Kialo bajago va nei misonson bavin laka bija kialo kariano na amila nua ruei binimei, mila vonganei kialo vovaiano bavin jovulu laka. Amila jibe na banbano-o maka asidomial titai, a remijkia ka Atua kiano tiniemimiano bujo jo binimei kalo ruei.

Pol jidomii toru laka ka rial lo ve vaarakurano bereio

¹⁷ Banalo, kumemi numisidom nuverial ka kamiu, numituvan kamiu bogo nua ga na, nubano teliki ga, nuber aua toru ka kamiu, numisidom nuvial miremiu bereio. Be riano ka robeve terakurano ka mokotenado, a ea kiado iviso, kito roju robe takurano ga. ¹⁸ Kumemi numitu jibe nei, numisidom ka nuvial mārabo ka nuviedu nuvial kamiu bereio, a kiniou Pol nojo nomilavon vatelabo laka, mia toro va nei Simāro, naio jo jokoko vio julaka ga. ¹⁹ Ana ka venia numisidom laka ka nuvial bereio kamiu? Nina ka kei bereio mijikia nuvar tiniememi ealo? Kei bereio na mijikia rila kumemi nuvisaaro? Kei bereio nalo abe mārati na bo na kenememi īmauano, napano nuvijog rivu kanio ea bogo na kiado Tubo Yesu riyyotuba bereio? Maka toro dolu tai, mia kamiu na ga! ²⁰ Be riano, kamiu jibe ka kenememi jidomiano na sereano novo tai napano numitovulio, kubinimej jibe burumāra burupati na jogvuiano na meuliano na kenememi.

3

Pol beriio junābe miila Timoti ba miyotuba kalo beamu ruei

¹ Kumemi numitu tiniememi maio ka kamiu jibe nei banbano, numial jibe maka, kumemi tai monoka riviedu riyyotuba ka kamiu bereio. Ana nuber mia monoka kumemi juo Sailas numitu Atenisi beamu vo, ² mia Timoti mijikia riviedu bereio ea kamiu. Kuruado nene, kumemi

numimāu Atua kiano vio takurano bija naio, ka rila lilianiano vou na Kristo kiano rivanvanano tavio, ana namial jibe naio be toro na bo tai ka Riyotuba ea kamiu. Namijikia ka mia naio mijikia riilikakar kamiu, a mia mijikia rijai kamiu ka kenemiu moneano to sikili bogo nonovio,³ ka mia maka kuvijikia kumermerou laka ka bogokouo nalo na kumitu kubiviuo. Bogo kouo nalo jibe na, remijikia batitig ka abe togio tai na kiado meuliano kito namoneano nalo na maka rejikia rataluovo denio.

⁴ A verver kumitu tiniemiu maio ka kia ga vo, kumijikia bogo na kumemi numitu bija kamiu, numitu nuberiai bogo nonovio ka kamiu nuber numial ruei ka mia vesiou re, ana mia monoka ala vova ka kito. A vonganei, tenalo nei miyotuba jibe na ga ruei, na kamiu naruei kumitu kubokar toru laka.

⁵ Nina naruei mila nomijog ka maka nejikia noto tibe na ga, a monoka nala titai ka nojog iliano tai river kumitu jumābe. Kiniou nemerou kija ka toro va na rila vonvon toro nei, ūeli naio mial kiano mārabo tai ka rila kamiu kuvijoru ruei, mia nojidom nojog kamiu kumitu jikili kia ga vo ūeli na jumābe, bior maka rivu ka kenememi imāuano novo nalo napano ea kamiu rimei rive iakurano bereio. Jibe na naruei, nomiila Timoti biedu.

*Timoti binimei bereio ea Pol bija veriiano novo
nalo na ea tivelinio na kulo Tesalonaika nalo*

⁶ Timoti biedu mial kamiu, a vonganei ga naio binimei bokar kumemi. Bogo na binimei, bar

iliano nalo na bo laka, berial jumăabe kenemiu moneano bija bajago na tinetiiiano na kenemiu jo kia ga toru, ju bo ga ju, ana mila tinieku jaaro toru laka. Naio midu kenemiu iliano binimei ban kumemi, ka kumitu tiniemiu maio ka kumemi julaka, a kumisidom mĕle ka kuvial mirememi bereio, jibe ka ga kumemi numisidom nuvial miremiu.⁷ Mia be iakurano ka numitu numijog jaleleano laka ea vio nei ka tenalo na bova amila ka kumemi, mia bogo na numijog lilianiano na kenemiu moneano kuruememi nalo, numijog jibe midular kenememi jidomiano bereio.⁸ Kumemi numijog ka kumitu jikili bija Tubo, ana mila jibe na numijog jibe numeul vatitigio bereio.

⁹ Bogo na numitu nubolkouo ka kamiu, numial jibe maka kumemi nuvila titai na bo laka ka kamiu, a kamiu naruei kumitu kumila tena bo tai ka kumemi, bior kumila kumemi nubar jogvuiano ea kenememi iviso, banbano kumemi maka bunu iliano vare ka nuver siva van Atua kanio. ¹⁰ Naruei mila numitu numisidom laka ka nubolkouo legiano a bogiano, ka verver nuvijikia nuvial kamiu bereio ga, ver vio tai na kenemiu moneano mijoru eaio kija ga, nina mia numisaaro laka ka nuvijia ka rimei to sikili vatitigio bogo nonovio.

¹¹ Nina naruei be tena nojo nobolkouo jikili kanio vonganei, ka mia karamăado Teta Atua bija kiado Tubo Yesu, nalo avetavo ea mărabo ka kumemi ka numei bereio nuvial kamiu. ¹² Bano bokar bogo na, nojo nobolkouo ban Tubo, nebika ka mia naio rila kenemiu tinetiiiano to riluo rivan tibe nei, rison vatitig kenemiu meuliano

rivanvano-o rivokar bunu tomu nalo dolu, rimei ve toru laka rive verare ka kenememi tinetiiano ea kamiu.

¹³ A bija nina, nobolkouo ka mia naio ridu jidomiano tai na bo a jikili vatitig ea kamiu, ka kuvijikia kuvokar vatitig kenemiu meuliano nalo vanvano vokar bogo na kiado Tubo Yesu riyotuba vija kiano kulo lu nalo, ana bogo na mia kuvijikia kuvisikili kuvitu ea Atua Karamādo mirano na kamiu kumeravo rivu, kube lu vatitigo ga kumitu.

4

Bajago na meuliano napano Atua naio jidomio

¹ Banalo, bogo na numitu bija kamiu, kumemi nuberloglog vatitig kamiu jumābe ka kuviluo lie ea bajago na meuliano na Atua naio jidomio, a numitu numijog kumila kija ruei, naio bo laka. A ea Tubo Yesu siano, nubika numisikili den kamiu ka kuvitu van re, kuvitu kuvijedu ka rila rivan lie bogo nonovio. ² Tubo Yesu midu kiano verloglogiano nalo joa jumememi ka nuverial ka kamiu, mia kumijikia batitiglo ruei. Tibe na, bo ka kuvitakiio.

³ Bo ga, ninei naruei saba tealo napano Atua jidom kiano tomu nalo monoka alaio. Kiado meuliano monoka ve lu rivu, jibe monoka rala re bajago na bova ea tivelinio na sumāno bija tira. ⁴ Kito nonovio monoka retakisor vatitig mārabo na memedu na soriano, ka toro rijikia to vija koano tira memedu ea bajago na meravo bo, na maka rijikia rila bulag nalo ve juo sialo bereio. ⁵ Jibe na, bova ka toro soro sopeli, jakiiro

kiano tinetiianio jikili ea tira ga, bior nina naio be bajago tai na tomu nalo na melijokouo ga, napano maka ajikia Atua leleio.

⁶ Verenio tomu nalo na aju amila bajago na bo laka bogo nonovio ea vio nei, mia bo laka, ka mia nalo maka avina ala bulag re saba novo na kurualo kialo. Kamiu monoka kuvitilubar vio na, ka Atua jo midu vironiano bogo nonovio ban tomu nalo na amijoru ea kariano kinkin nalo jibe nei, jibe na nuberial ban kamiu bija iliano tiniemaiano na jikili ruei.

⁷ Kuvilavon ka kuvisidomii ninei vonio. Bogo na Atua rivio kito ka rove kiano tomu nalo, naio maka la ka kiado meuliano rimei rivujo ka bajago nalo na maka rimeravo, a naio mila ka kiado meuliano rimei rivujo ka bajago nalo na be lu vatitigio. ⁸ Tibe na, toro napano maka tinien saaro ka verloglogiano nalo nei, naio monoka rivitilubario ka maka toro kiano iliano ga na naio jo bukular, a naio jo bukular Atua kiano iliano ga na, nina napano midu kiano Niununo joa kito, napano naio be Niununo napano be Lu.

⁹ Titai bereio napano nojidom neveriio ka kamiu, kito namoneano nalo kiado bajago, napano monoka rosidom kito tibe na robe m̄aratavo takurano ga. Tena kumijikia vatitigio ruei, maka tena ka nevivitauia bulagio bereio van kamiu, bior Atua naio berloglog kito robiniu ruei ber nina naio be tena bo tai na bo kirinovo laka. ¹⁰ Nemijikia ka kumitu kumila jibe na ruei ka namoneano nalo na Masetonia bo laka, a nojidom never bereio, ka kuvokar vatitig bajago na bo nei, kuvila rimei ve toru lie iviso ka kamiu.

11 Vonganei nojidom nevivitauia saba nalo tealo bereio na bo ka kuvisikili ka kuvilaio. Na beamu, jau katanea re vio, jau koto melumu ga dam̄ariga. Juo nene, koyuku re sunumo rivan ea re toro dolu kiano burusio, a kovitii ga kiamo meuliano. A tai bereio, koyovo re, a koīmauka kiamo im̄auano na joa jum̄amo sikili rivu, tibe ka na nuberial ka kamiu nanua ruei. **12** Verver kala tibe na ea kiamo meuliano bogo nonovio, mia nalo dolu napano maka amonea, nalo amijikia avitii vatitigso, avitilubario napano maka nalo dolu ka abitikarso, mia jau ga kojom̄a kobilikar vatitigso.

Tubo kiano liliuano

13 Mia banalo, nemial bo ka kuvijikia kija saba nalo tealo ea tivelinio na nalo na kito na amonmelio ruei, jibe abano kovio ea yetemeriba. Tomu nalo telabo na maka ave namoneano, amerou laka ka m̄ariano, aber ūeli tomu nalo abano kovio mia rivova laka ka nalo, ana mila ka bogo na nalo tai bakovio, nalo ajegi toru kanio.

14 A kito maka tibe na, bior romonea ka iorou ka Yesu naio m̄aro ea m̄akolkolo, naio jumolu meul bereio, a ea bajago na naruei, kito na romonea bunu ka nalo na abinimei takurano bija naio am̄arm̄aro, mia Atua naio rilalo amei ave takurano vija naio ameul bereio, a mia amei bereio vijaio.

15 Nemijikia never riano ka kamiu, ka iliano tai na Tubo ga naio berenio nua, kito na roju remeul kia ga rivokar bogo na naio mia rimei bereio, kito maka rejikia ravavin beamu ka nalo

na abano kovio ruei. ¹⁶ Makanio, a venia mia rimoluo ea bogo na jibe na. Mia parinio nailiano na tiniabene rivio souo vija verialiano tai na toru, a mia Atua kiano simeduo riolu, a mia kiado Tubo taluvo ea tiniabene mave rivatove nei. Naio rivatove, mia namoneano nalo na amārmaro aju, mia atumormolu bereio beamu. ¹⁷ Iorou ana mia kito na remeul roju kia ea vio yetano, mia naio rivuru kito bunu ravavin mave vija nalo roviniu, ravan bure melijo nalo na mave ea tiniabene, ravan roviviuo kiado Tubo mave ea vio yauo. Rovan tibe nei, a mia rotu vija naio maka rijikia ribisi bogo tai.

¹⁸ Verikariano na bo laka, mia bo ka kito rotu reijaja kito bogo nonovio ea jidomiano novo nalo nei.

5

Kito monoka rotevijo rotu batitigio, vesiou rega naio rimei

¹ Banalo, nemijkia ka tomu miroano nalo ajidom ajikia ka saba nalo nei mia Riyotuba ea bogoti vabe, ūeli ea bogo venia. A nina maka kiaku ka novivitau kanio van kamiu na, ² bior kumijkia ruei ka tena maka toro kiano ka rijikiaio. Mia tibe ka ga toro na vinauano mila kiano imāuano bogiano. Naio maka rijikia verial beamu bogo venia ana mia naio Riyotuba!

³ Vede naio rimei ea bogo tai na tomu nalo aju aberver kalo, aberinavo “O, vonganei be bogo na tumaro ruei” ūeli aber “O, vonganei rojua bogo tai na bo!” Nalo maka ajikia, ana tenei

jibe tira tai na vaarakurano ga mijog ka mia kenerinio rimoluo naruei. Mia bogo na naio rimei bereio mia tibe ka ga, napano tomu nalo amiilo kanio, maka asidomiiio, mia burumāra bogo na jaleleano Riyotuba kalo, nina maka ajikia avuro den leleio.

⁴ A kamiu bilbilu nalo, maka bunu kuvitua melijokouo, a ver bogo na toru nei Riyotuba, neber ūeli mia kuvijikia kuvilo kanio re, jibe ka naio be toro na vinauano tai binimei ka kenemiu saba nalo. ⁵ Kito maka bunu rove tomu na melijokouo na bogiano, a rove tomu na miamoiiano na legiano ruei. ⁶ Tibe na naruei, mia kiado jidomiano ritevijo vatitigio rivu bogo nonovio, rovokar vatitig rivu kiado meuliano, ka rotibe ka re tomu nalo dolu na melijokouo. ⁷ Imāuano nalo na aju amimaukanio, aju amun uei amun banbano-o muelo, karina aju ga ammonmonmelio ga, ⁸ a kito na miamoiiano, monoka rala kiano imāuano rimemedu. Mia kito rala kiado meuliano rimemedu rivu, mia reiako niabedo ea bajago na viekouoiano a bajago na tinietiiano, a rosokvo parido ea moneano na jikili, ber ka mia Atua monoka rilarur kito.

⁹ Nina maka rivu ka kiado jidomiano veve juo ka mia Atua rilarur kito, ūeli mia rilarur re kito, bior ka maka kiano jidomiano ka kiano moneano nalo mia avokar vironiano, a naio bijauia kito ruei ka rovokar ioruriano napano Tubo Yesu Kristo naio jovulu be kiado. ¹⁰ Naio māro kar kito, mila ka ver bogo na naio rimei bereio, be iakurano napano romonmelio, jibe na rabakovio

ruei, þeli rotu rotevijo, tibe na romeul keano roju, a kiado meuliano mia to vatitigio vija naio bogo nonovio.

¹¹ Ilianono nalo na naruei bo ka kuvitu kuverver ka ridular kenemiu jidomiano mave, kuvitu kuvijaija kamiu ka kuvimauka kenemiu mon-eano rimei sikili rivu, tibe napano nemijkia ka kumitumā kumila ruei.

Ilianono na maaro

¹² Banalo, nojidom nevika kamiu bunu ka kuvisikili kuvitilubar vatitig nalo na amimau mēle ka imauano na Tubo kiano iviso ka kamiu. Nina bior napano naio midulo aju ka aje tuboiano van kamiu, averloglog kamiu. Kamiu monoka kuvamenealo rivu, ¹³ a kuvidulo atu mave ea kenemiu jidomiano, tiniemiu tiilo, ka imauano na nalo aju amimaukanio. A bunu, kuvitu re kuvila baravo, a monoka tiniemiu memi ka kamiu bogo nonovio.

¹⁴ Nebika jikili ban kamiu kuruaku nalo a kuvivinieku nalo, verver kamiu tai amiyovo, bo ka kuvil vanlo ka avarlo kija. Ver kamiu tai amerou, kuvil vanlo ka rila nalo atu asikil. Ver kamiu tai niabelo mave, kuvil vanlo ka riijailo. A ea nalo abiniu, kuvila ka kenemiu jidomiano rive tebievei vatitigio rivu.

¹⁵ Kamiu kuvisikili ka kuvila ka ver toro tai rila vova ka kamiu, mia kuvila kean re bunu vanio. Kito monoka resikili ka rala ka rove tiniememi vatitig ka kito, a rove tiniememi vatitig ka tomu nalo dolu bunu.

¹⁶ Bekurano ka venia na mijikia riyotuba ka kito, a monoka rasaaro bogo nonovio,

¹⁷ robolkouo bogo nonovio, ¹⁸ rover siva ka Atua bogo nonovio. Nina naruei kiano sidomiano ka kito roimāukanio, ea tivelinio na kito robe Yesu Kristo kiano.

¹⁹ Bereio, verver sebi na Niununo na Atua kiano jo bilvili bo ea vio tai, mia kuvuebin re rimāro, ²⁰ a verver toro tai jo berial verialiano nalo, mia kuviyotel ea re naio, ²¹ a kuvitivitii veve saba nalo riviniu vatitigio rivu. Vite na bo, kuvokar sikili, ²² a vite na bova, kuvituvanio.

²³ Ana nobolkouo ka Atua ga, napano be Atua na tumāro, rila kenemiu iviso vija jidomiano a meuliano bunu rive lu mia rive lu vatitigio. Nojidom laka ka bogo na kiado Tubo Yesu Kristo rimei bereio, mia niunomiu, tiniemiu, vija mokotenemiu nonovio maka lele kiri soro tai toalo. ²⁴ Naio napano bio bulag kamiu, naio be viekouoiano riano, a mia naio rimāuka tibe na ga rivano.

²⁵ Tena maariano na neverial ka kamiu bilbilu nalo, nebika ka kamiu tiniemiu ribobogia re kumemi ea kenemiu volkouano nalo. ²⁶ Kuver kavijo bo a bogiano bo ka namoneano lu nalo dolu na aju, ²⁷ a ea Tubo siano, never niosi nei, kamiu kuvuluku bulagio ea miralo.

²⁸ Kiado Tubo Yesu Kristo kiano tiniememiano jo bija kamiu.

Kiniou, Pol.

**Verikariano Vou Na Baki
The New Testament in the Baki language of Epi,
Vanuatu**
**Le Nouveau Testament en Baki langue de l'île d'Épi
au Vanuatu — Niutestamen long Baki lanwis, blong
Epi Aelan, Vanuatu**

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Baki

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

f1528695-aae7-544e-aadd-9084a3830ae4